

УДК 338.631

І. О. Зьолко,

М. Ф. Плотнікова,

кандидат економічних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Аграрна сфера економіки – є одним з найважливіших елементів економічної системи України, що визначає місце національної економіки у міжнародному поділі праці, динаміку її конкурентоспроможності тощо. Тож основним завданням сучасної державної економічної політики є розробка та здійснення заходів із прискорення розвитку аграрної сфери економіки. На жаль, на сьогодні фінансово-економічний стан аграрного сектору і рівень його розвитку в умовах ринкових перетворень зазнав значної руйнації. Зазначені обставини зумовлюють проведення державою активної політики по забезпеченню фінансової стабілізації підприємств та зміцненню їх фінансового стану.

Проблемам державного регулювання, формування і реалізації інвестиційної політики, становлення економічного механізму інвестиційної діяльності в сільському господарстві України присвячені наукові праці багатьох вчених - економістів, зокрема К.С. Берестового, О.Г. Бобрової, О.А. Бондаренка, О.П. Бондарчука, С.О. Гуткевич, О.В. Кристального, П.Т. Саблука, О.М. Дуфенюк, М.І. Кісіля, М.М. Кропивко, В.В. Ковальова, М.Ю. Коденської, Г.П. Лайка, О.М. Могильного, Г.М. Підлісецького, Г.А. Сеніної, А.В. Чупіса, В.С. Шебаніна та ін. Проблеми інноваційної політики розглядалися в роботах В.М. Гейця, М.Ю. Коденської, О.В. Крисального, В.В. Россохи, Ю.В. Яковця, П.І. Федулової, І.О. Галиця, С.А. Володіна, В.Г. Чабана, Г.Є. Мазнева та ін. Проте ряд питань все ж залишаються недостатньо розв'язаними, зокрема щодо побудови ефективно діючого механізму державної підтримки аграрного сектору України в умовах ринкових перетворень.

Метою дослідження є визначенні особливостей формування інноваційно-інвестиційної політики в аграрній сфері.

Для ефективного ведення сільського господарства є потреба в оновленні та удосконаленні основних засобів технічно-технологічного забезпечення виробництва, впровадженні наукових розробок, що потребує впровадження інновацій та інвестування сільського господарства з метою прискорення його розвитку та підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки України. Так, активізація інвестиційно-інноваційного процесу в аграрному секторі вітчизняної економіки є важливою та актуальною як в теоретичному розумінні, так і в практичному застосуванні.

В аграрній сфері економіки розвиток інноваційної діяльності стримується внаслідок недосконалості законодавчої бази та недостатнього державного стимулювання інноваційної діяльності, обмеженості внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інновацій та неможливості їх швидкої мобілізації, низького рівня інвестиційної привабливості галузі. Зважаючи на важливість інноваційно-інвестиційних заходів у забезпеченні ефективного розвитку аграрного сектору економіки України, посилення конкурентної боротьби на ринку сільськогосподарської

© Зьолко І. О., Плотнікова М. Ф., 2016

продукції та інтеграції України у міжнародний економічний простір, Державною цільовою програмою розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р., № 1158 [1], передбачено формування інноваційно-інвестиційної моделі розвитку сільського господарства.

Реалізація інноваційно-інвестиційної моделі розвитку сільського господарства передбачає необхідність постійного удосконалення державної інноваційно-інвестиційної політики як складової аграрної політики та елемента державного регулювання сферою економіки. Саме належне здійснення державного управління шляхом державної підтримки щодо забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку аграрного сектора економіки сприятиме підвищенню його інвестиційної привабливості. Так, основним із завдань аграрної інноваційно-інвестиційної політики на найближчу перспективу є забезпечення стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів шляхом надходження інвестиційних ресурсів за рахунок різних джерел фінансування й ефективного їх використання.

В Україні практично зруйнована державна система інноваційного відновлення агропромислового виробництва. Ринкові відносини без державного цінового регулювання виявились непридатними для обґрунтування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. За останні два-три роки ціни на сільськогосподарську продукцію знизилися у 2-3 рази, а ціни на матеріально-технічні ресурси і техніку зросли у 3-5 разів. Без здійснення належних заходів становище в сільському господарстві погіршуватиметься, а тому доводиться констатувати, що, на жаль, організаційні аспекти інноваційної діяльності її аграрному секторі України не відповідають сучасним потребам. Однак завдяки прискоренню аграрної реформи й інших заходів державного характеру у країні створено умови, що дозволяють активізувати інноваційну діяльність. Даній меті сприятимуть заходи щодо формування державної інноваційної політики у сфері агропромислового виробництва, створення механізмів її реалізації, взаємовигідних економічних відносин між виробниками і споживачами новацій, посередниками на інноваційному ринку [2–7].

Отже, головною метою державної інноваційно-інвестиційної політики як важливої складової аграрної політики в Україні є створення організаційно-правових, соціально-економічних умов для ефективного відтворення, удосконалення, розвитку і використання науково-технічного потенціалу країни з метою не тільки поліпшення структури і якості сільськогосподарського виробництва, а й покращення соціальної сфери села, спрямованої на формування сприятливого інвестиційного клімату, за допомогою раціонального поєднання методів та форм державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. Тому, потрібна як пряма підтримка держави в сфері інноваційно-інвестиційної діяльності в аграрному секторі економіки, що має передбачати оптимізацію коштів. Державного бюджету на пріоритетних напрямках, так і опосередкована державна підтримка інвестиційної діяльності в аграрній галузі через створення сприятливих умов для такої діяльності. Розуміючи сутність та завдання інноваційно-інвестиційної політики, можна визначити, що низька інноваційно-інвестиційна активність суб'єктів господарювання в аграрному секторі економіки України зумовлена несприятливими умовами для інвестування, а саме: нестабільна політична ситуація, недосконалість державної інноваційно-інвестиційної політики, прогалини в інноваційно-інвестиційному законодавстві, відсутність належного інституційного забезпечення розвитку інноваційно-інвестиційного ринку та

механізмів його реалізації тощо. Вирішення цих питань сприятиме поліпшенню інноваційно-інвестиційного клімату у сфері сільського господарства.

Механізм формування інноваційно-інвестиційної політики в аграрній сфері економіки включає набір складових, що не можуть існувати окремо одна від одної. Кожна з них характеризує окремий сегмент інноваційно-інвестиційної політики, ефективна діяльність яких призведе до виготовлення конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції.

Держава повинна більш ефективно впливати на інвестиційну діяльність аграрних підприємств проведенням кредитної та амортизаційної політики, наданням фінансової допомоги у вигляді дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позик, а також податковою політикою. При чому функції держави повинні бути чітко визначені, насамперед в результаті створення більш досконалого законодавчого поля щодо діяльності суб'єктів національного агропродовольчого ринку, застосування податкової системи і основних принципів цінової політики, яка б була спрямована на забезпечення еквівалентного обміну, регулювання умов постачальницько-збутової діяльності, збалансування виробництва і реалізації продукції, здійснення діагностики стану конкурентного середовища вітчизняних підприємств та опрацювання організаційно-економічних аспектів відродження технології управління конкурентними перевагами в діяльності вітчизняних підприємств.

Список джерел (References)

1. Черевко Г.В. Державне регулювання економіки в АПК: Навч. посіб. / Г.В. Черевко – К.: Знання. – 2011. – 339 с.
2. Калашнікова Т.В. Механізм і пріоритети державної підтримки аграрного сектору економіки / Т.В. Калашнікова // Економіка АПК. – 2012. – №8. – С. 100–104.
3. Шубравська О.В. Інноваційний розвиток аграрного сектора України: теоретико-методологічні аспекти / О.В. Шубравська // Економіка України. – 2012. – №1. – С. 27–36.
4. Панченко В.В. Деякі аспекти інвестиційної привабливості аграрного сектору економіки України / В.В. Панченко // Теорія і практика правознавства. – 2014. – Вип. 2(6). – С. 1–8.
5. Ревенко М. Удосконалення державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки / М. Ревенко // Економіка України. – 2011. – №12. – С.51–55.
6. Юрчишин В. До аналізу причин і наслідків занепаду сільського господарства / В. Юрчишин // Економіка України. – 2010. – №2. – С.54–62.
7. Плотнікова М.Ф. Інвестиційний менеджмент хлібопродуктового підкомплексу / М.Ф. Плотнікова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – №4. – Т.1. – С. 144–148.

Одержано 15.11.2015